

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 6 / 7

89. ÅRGANG

26. MARS

1 9 7 7

Irland - øy på vei mot fastland

(SIDE 2)

Roma, kvinnen og embedet

(SIDE 7)

Frans for vår tid

(SIDE 10)

Irland - øy på vei mot fastland

KRITISKE NOTATER

Folk er sportsidioter og fartsgale her som overalt ellers i Europa. Og dette synes å tilta. Irland skal følge opp og være med der og. Som medlem i Fellesmarkedet trodde de å komme nærmere Europa. Det larrende Europa. I sin iver etter å fri-

gjøre seg fra England og britene og med ønske om å få stå i kontakt med Europa uten å måtte gå via England, meldte de seg inn i EF. De er mange som angrer. For England er der fremdeles — både som formynder og storebror og preger deres økonomiske

og politiske liv i like stor grad som før. Ved å gi Tyskland og Japan innpass har de fått to store og mektige formyndere i tillegg. Disse med sterk valuta — det mangler jo som kjent nabolandet. Tyskland og Japan starter industri Irland, særlig av det slaget som møtes med uvilje og skepsis etterhvert her hjemme. Industri som representerer stor fare for arbeidernes helse og forurensning av vann og land. Tyskerne er dessuten betatt av den urørte og vakre vestkysten og kjøper opp stadig større deler av den til feriebruk. Så Irland begynner å bli europeisk, sakte men sikkert; følger trofast opp i forurensning og mangel på vern av naturen og dens resurser. Dem har de da bestandig hatt så mye av. De kan aldri ta slutt. Jo, det vet vi her øst at de kan. Bondesamfunnet slynges inn i et industrisamfunn. Tradisjonelle livsmønstre og verdier raser sammen uten at noe nytt synes å komme inn. Men samtidig: Ennå er Irland en utpost i den vestlige verden. Avsides og ganske glemt i skyggen av en mektig nasjon.

FRA BISPEDØMMET:

Biskop Gran hos Paul VI

Biskop John W. Gran ble 12. februar mottatt i audiens av Pave Paul VI.

LILLESTRØM MENIGHET 25 ÅR

16. april er det 25 år siden St. Magnus Menighet, Lillestrøm ble opprettet. Sankt Elisabeth-søstrene begynte samtidig sitt arbeid der. Pastor Alf Høgh er for tiden menighetens sogneprest.

Jubiléet feires søndag 17. april.

IRSK KULTUR

Kulturlivet bærer preg av samme omveltninger. Den gæliske kultur er stadig i tilbakegang og synes å forsvinne med språket. Man vender seg bort fra de tradisjonelle kildene man har hatt i denne kulturen og vil være europeisk og moderne. Det letes etter nye former. Og man glemmer i iveren at det er ved å ta sitt utgangspunkt i det nasjonale at man kan bli virkelig internasjonal. Uten å ta opp

i seg sitt eget kan man heller ikke nå utover det til andre. Så ofte preges kulturlivet av dilletanteri og epigonene er mange, ettersom de ikke har noen tradisjon å støtte seg til når de nå forlater sin opprinnelige kultur og sitt språk. Ved siden av en famlende søken etter moderne former og uttrykk innen kunsten, finner man selvfølgelig de som holder seg til det helt tradisjonelle fordi det er tradisjonelt. Dette blir da også deretter — stivnet og dødt. Få er de som har klart å ta opp i seg det tradisjonelle og gitt det nye og spennende uttrykk. Det er tilknyttet til dette i den aller yngste irsk-gæliske lyrikken, men uvisst er det hva den vil utvikle seg til ettersom det kulturelle miljø den knytter seg til og lar sitt utgangspunkt i stadig blir mindre. De engelsk skrivende irlere har som kjent tradisjoner og store forbilder som de ennå ikke har greid å frigjøre seg fra. Ikke lett å gå videre etter klassikere som Yeats og Joyce. Ikke lett å ha klassikere så nær innpå seg i tid. Men dessuten føler de engelsk-skrivende forfattere likesom bildende kunstnere at arenaen er London.

IRSK KIRKE

Årelang isolasjon og provinsialisme preger også den irske katolske kirke. Den utgjør omtrent samme prosent av befolkningen som den protestantiske i Norge. Mangel på sikkerhet i møte med Europa og den moderne tid og dens krav og holdning, gir seg svært ofte utslag i voldsom sikkerhet, påståelighet og absoluttisme. Man merker seg kirkens meget autoritære holdninger til saker langt utover det som må sies å være kirkens område. Mon det kan sies å være skjedd store endringer her etter det 2. vatikankonsil? Bortsett fra at presten nå står vendt mot menigheten, bærer messen og især kommunionen preg av den førkonsiliære kirke. Det ringes med bjeller og hostien gis ikke i hånden, men direkte på tungen mens korgutten prøver å redde eventuelle smuler med sitt fat.

Men denne konservative holdning

må også forstås historisk. Det er kirken det irske folk har identifisert seg med gjennom århundrelang okkupasjon under engelskemennene. Den har vært deres fristed. Der har de kunne tviholde på sin egenart og tviholdt har de mot den engelske kirke så lenge at grepet ikke synes å løsne selv om de etterhvert begynner å ville slippe. I hvert fall har kirken begynt å miste grepet på de unge. For ungdom krever, ikke først og fremst og nødvendigvis nye former og bilder, men at det som er der er levende — organisk med i tiden. At det taler *til* dem og ikke mot dem,

kanskje aller helst med dem. At kirken går i møte med dem i deres tid — ikke derfor på akkord med seg selv. Kort sagt liv krever liv. Og det er i dag lite nettopp av det i den irske kirke.

Fremdeles har den et sterkt grep på folket som viser seg i helgaredningsholdninger som å anse det for sikrest å møte opp i kirken med visse mellomrom, holde seg til kirken i forbindelse med dåp, vigsel osv. På landet er det fremdeles kirketukt; alle går mann av huse søndag, for det vil bli lagt merke til om man ikke mø-

(Forts. side 6)

REDAKSJONELT:

Om brev

Redaksjonen gleder seg meget over alle brev. St. Olav skulle gjerne avspeile mangfoldet i synspunkter innen den katolske kirke i Norge. Leserbrevene er til stor hjelp for å oppnå dette.

Imidlertid er det en vanskelighet, at bladets trykkeskifte er to uker, slik at reaksjoner på ett nummer av St. Olav ikke kommer i det nærmest følgende nummer. Vi vil be leserne legge merke til dette. Kommer deres brev ikke i følgende nummer, betyr det ikke at det er refusert.

Forfatterne av brevet «Kvinnens svar» (se Brev), ber om å få være anonyme. Dette tyder på at de er redde for at folk som er uenige med dem, vil angripe deres person. God debatt-teknikk tilsier at man skriver om sak, ikke om person. Redaksjonen vil derfor tillate seg å forkorte innlegg som ikke dreier seg om sak, og også brev som er for lange.

Leserbrev står, liksom signerte artikler, for forfatterens regning.

LITURGISKE NOTATER

ved frater Kjell Arild Pollestad o. p.

På grunn av den lange og begivenhetsrike kalender, blir det denne gang ikke plass til så mange notater. Den stille uke og påsken er høydepunktet i kirkeåret, og det kan være på sin plass med en liten gjennomgåelse av liturgien for denne tiden, da den på flere punkter skiller seg fra messens vanlige liturgi.

PALMESØNDAG.

Før selve messen velsigner presten grenene og leser beretningen om Jesu inntog i Jerusalem. Dette bør helst foregå utenfor kirken, slik at også menigheten kan delta i prosesjonen inn i kirken. Ved alteret ifører presten seg rød messehagel, og liturgien sentreres om Jesu lidelse. Han gjorde

ikke sitt inntog i Jerusalem for å herske, men for å lide. Lidelseshistorien er dagens evangelium.

SKJÆRTORS DAG.

Om formiddagen feirer biskopen oljevigselsmessens. (I Oslo feires denne tirsdag 5. april kl. 19.00 i St. Olavs Domkirke.) I denne messen er det forutsatt at så mange som mulig av bispedømmets prester skal konselebrere, som et uttrykk for deres enhet med biskopen. Etter 2. Vatikkankonsil er det i denne messen innført en såkalt «fornyelse av preteleiftene». Denne foretas etter biskopens preken.

Om kvelden feires den høytidelige messe til minne om Jesu innstiftelse av nattverden. Messens evangelium er Joh. 13, 1—15, hvor det berettes at Jesus vasket disiplenes føtter, og påbød dem å følge hans eksempel. Missale Romanum foreskriver «at der hvor pastorale grunner tilsier det», skal menn fra menigheten få føttene vasket av presten. Dette er særlig naturlig i klosterkirker, hvor prioren vasker brødrenes føtter som tegn på at han er deres tjener.

Etter kommunionen bæres sakramentet i prosesjon til et sted som egner seg for de troendes tilbedelse. Deretter fjernes krusifikset, lysene og alterdukene fra kirken.

LANGFREDAG.

Langfredagens liturgi er den mest særpregede i hele kirkeåret. På denne dagen feires ikke messeofferet. Liturgien er en feiring, ja nesten en dramatisering, av Kristi lidelse og død. Den består av tre deler: a) Ordets liturgi, hvori inngår lidelseshistorien og de høytidelige forbønner; b) Korshyllingen, som består i at de troende går frem og kysser korset; c) Kommunionen. Deretter forlater alle kirken i stillhet.

PÅSKEVIGILIEN.

Påskens nattens liturgi består av fire

LITURGISK KALENDER

MARS:

27. 5. søndag i fasten. Esaias 43, 16—21; Filipp. 3, 8—14; Joh. 8, 1—11.
28. Ferial. Daniel 13, 1—9. 15—17. 19—30. 33—62; Joh. 8, 12—20.
29. Ferial. 4. Mos. 21, 4—9; Joh. 8, 21—30.
30. Ferial. Daniel 3, 14—20. 91—92. 95; Joh. 8, 31—42.
31. Ferial. 1. Mos. 17, 3—9; Joh. 8, 51—59.

APRIL:

1. Ferial. Jer. 20, 10—13; Joh. 10, 31—42.
2. Ferial. Esek. 37, 21—28.

DEN STILLE UKE.

3. PALMESØNDAG. Esaias 50, 4—7; Filipp. 2, 6—11; Lukas 22, 14—23, 56; Herrens lidelseshistorie.
4. Mandag i den stille uke. Esaias 42, 1—7; Joh. 2, 1—11.
5. Tirsdag i den stille uke. Esaias 49, 1—6; Joh. 13, 21—33. 36—38.
6. Onsdag i den stille uke. Esaias 50, 4—9; Matt. 26, 14—25.
7. SKJÆRTORS DAG.
Oljevigselsmessens: Esaias 61, 1—3. 8—9; Joh. åp. 1, 5—8; Luk. 4, 16—21.
Aftenmessens (In Cena Domini): 2. Mos. 12, 1—8. 11—14; Kor. 11, 23—26; Joh. 13, 1—15.
8. LANGFREDAG. Esaias 52, 13—53, 12; Hebr. 4, 14—16; 5, 7—9; Joh. 18, 1—19, 42; Herrens lidelseshistorie.
9. Lørdag i den stille uke. Ingen messe om dagen.

PÅSKETIDEN.

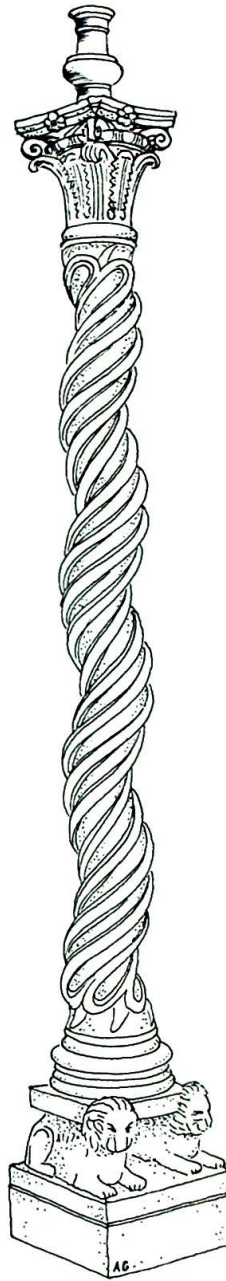
- PÅSKEVIGILIEN. I denne messen, som skal feires om natten, skal det velges minst tre av følgende lesninger fra det gamle testamentet, hvorav lesningen fra 2. Mosebok er obligatorisk: 1. Mos. 1, 1—2, 2; 1. Mos. 22, 1—18; 2. Mos. 14, 15—15, 1; Esaias 54, 5—14; Esaias 55, 1—11; Baruch 3, 9—15. 32—4, 4; Esek. 36, 16—28. Dessuten leses: Rom. 6, 3—11; Luk. 24, 1—12.
10. PÅSKEDAG. Ap. gj. 10, 34. 37—43; Koloss. 3, 1—4; Joh. 20, 1—9.
 11. Mandag i påskeuken. Ap. gj. 2, 14. 22—32; Matt. 28, 8—15.
 12. Tirsdag i påskeuken. Ap. gj. 2, 36—41; Joh. 20, 11—18.
 13. Onsdag i påskeuken. Ap. gj. 3, 1—10; Luk. 24, 13—35.
 14. Torsdag i påskeuken. Ap. gj. 3, 11—26; Luk. 24, 35—48.
 15. Fredag i påskeuken. Ap. gj. 4, 1—12; Joh. 21, 1—14.
 16. Lørdag i påskeuken. Ap. gj. 4, 3—21; Mark. 16, 9—15.
 17. 2. påskesøndag. Ap. gj. 5, 12—16; Joh. åp. 1, 9—13. 17—19; Joh. 20, 19—31.
 18. Ferial. Ap. gj. 4, 23—31; Joh. 3, 1—8.
 19. Ferial. Ap. gj. 4, 32—37; Joh. 3, 7—15.
 20. Ferial. Ap. gj. 5, 17—26; Joh. 3, 16—21.
 21. Ferial. eller St. Anselm, kirkelærer. Ap. gj. 5, 27—33; Joh. 3, 31—36.
 22. Ferial. Ap. gj. 5, 34—42; Joh. 6, 1—15.
 23. Ferial. Ap. gj. 6, 1—7; Joh. 6, 16—21.

Lumen Christi

Påskens lys er det nye års lys — og til fjells feirer de fleste nordmenn det, etter en lang winters gravmørke. Men påskeneft tenner det store voksllys i de katolske kirker; dets flamme lyser først gjennom kirkenes mørke; — så tennes de troendes lys, ett etter ett, med flammen fra dette store lys, som troner på påskeskandelaberen ved alteret.

— Vi er vant til tente lys i kirken; for eksempel finner vi gjerne lys på hver side av alterets krusifiks. Men disse alterlys er ingen «stemningsfull» borddekorasjon, behendig satt iscene av en flink restauratør, — de er et keiserlig verdighetstegn. Den kristne kirke overtok mange av de keiserlige symboler: også Kristkeiseren på alteret, under korsets triumfbue, måtte ha lys i sitt følge, ja var selv lyset: *Sol invictus* i kristen skikkelse.

Påskeskandelaberens utforming er de fleste steder lik en vanlig alterkandelaber, bare større. Dosent Hjalmar Torp har imidlertid påvist en spesiell middelaldersk påskeskandelabertradisjon i Midt- og Syd-Italia, samt Sicilia, i artikkelen «Monumentum Resurrectionis» i Det norske Roma-institutts «Acta», 1, 1962, pp. 79 ff. Han viser blant annet at disse

Påskeskandelaber
i SS. Cosma e
Damiano, Roma.

spesielle påskeskandelabre er utformet som søyler i beste antikke tradisjon: som æressøyler, triumfsøyler. Disse søyler kan også oppfattes som tronstoler; noen av dem bæres av løver. Og påskeskandelaberen kan dessuten interpreteres som Påskens tre, det vil si Livets tre, slik vi finner det i Apokalypsen. Og dette er allikevel ikke slutten på symbolikken: selve voksllyset kan — foruten å representere Kristus — også oppfattes som en søyle, og slik at voksllys og kandelaber sammen danner en stor søyle: påskens *columna ignis*. Lysets vokskraft kan dessuten oppfattes som Kristi jordiske legeme, og flammen som Kristi guddom: det at flammen tennes, symboliserer Kristi oppstandelse.

Like rik som symbolikken er gjerne også påskeskandelabrenes utforming og dekorasjon, — som det rett sømmer seg en æressøyle. Søyleskaft i «etasjer», med innskutte relieffsoner; spiralsnodde søyler med kosmatisk mosaikk i kannellurene; komplekse sammenstillinger av flere søyler. Den rike dekorasjon viser ofte en symbolverden lik den vi finner på Ara Pacis Augustae; men på påskeskandelabrene er der tale om Kristi fred. — Den som reiser til Roma i påsken vil finne virkelige påskeskandelabre i kirkene San Lorenzo fuori le mura, SS. Cosma e Damiano (illustrasjon) og S. Paulo fuori le mura.

Påskeskandelaberen i den siste kirke er kjent for å være særlig høy. Og høyden var et liturgisk krav, som ikke var lett å løse: flammen skulle trone høyt, — men voks var dyrt. Søylene hadde den fordel at den foruten å være triumfsymbol, også kunne danne en naturlig forlengelse av voksllyset. Slik løste man både et liturgisk og et praktisk problem.

Vi har ennå æressøylen i behold som tradisjon, med korset på toppen av våre kirketårn: det får derved funksjon av en æressøyle. Men det er ellers smått stell med symbolikken i våre dager. Våre gule påskekyllinger sier unektelig bare *pip*.

ledd: a) Påskelyset tennes og bæres i prosesjon inn i kirken, hvoretter Exultet synges; b) Ordets liturgi med ni lesninger og en egen bønn etter hver lesning; c) dåpsliturgi: Allehelgenslitaniets, velsignelse av dåpsvannet, dåp, fornyelse av dåpsløftene; d) nattverd liturgien.

PÅSKEDAG.

For så vidt som hver eneste messe er en påskedagsmesse, en feiring av Kristi oppstandelse, inneholder messen for påskedag ingen liturgiske særegenheter. Den er den «typiske» messe.

Irland - (Forts. fra side 3.)
 ter opp. Alt er så gjennomiktig på landet. Ikke så i byene.

De unges ambivalens og stadig oftere fordømmelse av kirkens dobbeltmoral er langt på vei forståelig når man tar skolesystemet i betraktning. Skolen drives av kirkens folk. Her har man først og fremst de kjente lærerbrødre The Christian Brothers (Na Bráithre Críostai). Tilsvarende søsterkommuniteter tar seg av undervisningen i pikeskolene. Og som et middel i oppdragelsen av barn er korporlig avstraffelse akseptert av de aller fleste foreldre. Dette følges opp i skolen med alvorlige konsekvenser blant ungdommen. Barna begynner på skolen når de er fire, og mange

kan ved overgangen til universitetet fortelle om uhyggelige episoder som stadig gjentok seg opp gjennom hele skoletiden.

FORHÅPNINGER

Men sakte siver nytt liv inn. Flere steder kan vi se tilløp til en fornyelse av kirken. Den mest spesielle representanten for det nye er en helt fersk uoffisiell kommunitet der begge kjønn holder til under samme tak. De er alle yngre, går snauklippet i tunge drakter, holder strenge regler for kyskhets, faste og bønn. Lever et karig liv på vestkysten der de livnærer seg selv. Tross flere henvendelser til kirkens ledere, er de ikke blitt godkjent som egen kommunitet.

Andre det settes forhåpninger til er noen vi kjenner til også her hjemme — Jesu små søstre. De har nå fem år holdt til i Dublin eller nettere sagt i en leir for «tinkere» — en irsk sigøynervariant — som har valgt å leve mer bofast. Kontakten mellom de små søstrene og beboerne i leiren er slående. Her hersker gjensidig respekt. Særlig barna søker dem ofte og gjerne; utover ettermiddagen er det stadig forsiktig barneknakking på deres dør. — Blant irske prester er det vokst frem en rekke sekularfraterniteter i Charles de Foucaulds ånd. De søker sammen for å oppleve fellesskap med hverandre til gjensidig inspirasjon. Dette til stor hjelp for isolerte prester utover landet.

En mer etablert, men iherdig gruppe er den irske filial av Opus Dei, en bevegelse som ble startet i Spania av presten Escriva. Men denne blir av mange ansett som meget konservativ og støtter kirken i den mest tradisjonelle og reaksjonære syn. Den har derfor størst tilslutning blant allerede aktive kirkegjengere og synes ikke å nå til den delen av ungdommen som er i ferd med å falle fra. Enda bevegelsens kongstanke er at alt er Opus Dei — Guds verk — dersom du lever og virker i Kristus, enten det nå er som rørlegger eller lærer.

Kirken synes mest ekte i det brede lag av folket. Der man ikke har intellektualisert forholdet til sin tro for mye, men hvor det synes å være noe organisk og naturlig. Der kan man

ROMA, KVINNEN OG EMBEDET

Spørsmålet om kvinnelige prester er fra og med det Annet Vatikan-konsil blitt aktuelt i den katolske kirke. Det betraktes stadig som et ømtålelig spørsmål: både under konsilet og ved senere anledninger har paven avledet offensertlig debatt om emnet. Opinionsstryket øket likevel, og i 1973 fant Paul VI seg foranlediget til å opprette en spesiell kommisjon med den oppgave å studere kvinnens rolle i samfunnet og kirken. Denne kommisjonen, der kvinnene var i majoritet, fikk fra begynnelsen en meget fast ledelse fra høyeste hold: blant annet ble det sagt klart ifra at muligheten for presteviselse av kvinner a priori måtte betraktes som utelukket. I forbindelse med den anglikanske kirkes beslutning om å åpne presteembedet for kvinnen har paven også i brev til erkebiskopen av Canterbury uttrykt sin beklagelse og sin bekymring for økumenikkens fremtid mellom de to kir-

ofte møte en oppriktighet og naturlighet oppe i alle dens mer vulgærkatolske utslag som bare har sitt sidestykke i middelhavslanndene og da særlig i Spania. De fleste over femti på en buss korsar seg automatisk i det den passerer kirkegårder, statuer og *katolske* kirker mens de er oppslukt av sin avis eller av en fersk sladderhistorie. Man kommer til å tenke på automatikk. De yngre har lagt automatikken bort og med den de ytre tegn, ofte også kirken forøvrig. Men mange unge er det som fortsatt tror, også utenfor kirken og kanskje særlig der. Disse ønsker, mer eller mindre bevisst, at det annet vatikan-konsil en gang skal nå også Irland. (Og mon ikke det kunne være med på å hjelpe til avspenning i en av Englands tre siste kolonier — Ulster?)

ker. Ved adskillige andre anledninger har Paul VI på en entydig måte vist at han ikke kan tenke seg å endre den katolske kirkes praksis på dette punkt. Når den autoritative romerske kongregasjonen for troen (tidl. Sanctum Officium) den 27. januar publiserte en erklæring der man sier nei til kvinnelige prester, var det altså ikke på noen måte en overraskelse.

Dokumentet stammer fra en kommisjon skapt av kongregasjonen på pavens oppdrag i 1975, som består av personer i og utenfor den romerske kurien. I samsvar med kongregasjonens vane, er medlemmenes navn ikke nevnt. Dokumentet utgjør en brosjyre på 17 sider, fulgt av en like omfattende kommentar. Det hele er holdt i en måteholden og upolemisk tone, preget av den nye ånd som er kommet inn enddog i dette embetsverket i og med Paul VIs reform av kurien. Andre kirkers standpunkter får en saklig og respektfull behandling. Teksten distanserer seg også uttrykkelig fra slike tendenser i fortiden som har kunnet bidra til at kvinnen blir undertrykt og diskriminert. Videre betones nødvendigheten av aktiv innsats for å styrke kvinnens stilling såvel i kirken som i samfunnet.

PREST SKAL HUN ALTSÅ IKKE VÆRE

Men prest skal hun altså ikke være. De argumenter som anføres har sin interesse på bakgrunn av dem som har vært gjengs i vår hjemlige svenske debatt. Det romerske dokumentet støtter seg knapt til noen «bibelord», det påpekes også forbigående at Paulus har visse forskrifter om kvinnen som i dag ikke kan anses som relevante. *Tradisjonsargumentet* er det avgjørende: Jesus kalte ingen kvinne til prest, det gjorde heller ikke urkirken, kirken mener seg stadig å

være bundet av denne tradisjonen, ubrutt såvel innen den katolske som innen den ortodokse kristenheten.

Etter at man slik har konstatert og bekreftet tradisjonen, går man over til å vise at den er i overensstemmelse med det syn på presteembedet som alltid har rådet i kirken. Først tar man da frem representasjonsargumentet: Kristusrollen er en mannlig rolle og Kristus er kirkens brudgom. Derfor kan bare en mann spille Kristi rolle i Kirkens sakramentale handling. For det andre betones, at alle menneskers jevnbyrdighet for Gud ikke gir noe menneske rett til å kreve et embede i kirken; til presteembedet kalles man av kirken, som garanterer embedets ekthet. For det tredje er ikke embedet noe som setter sin bærer over hans medkristne; de største i Guds rike er ikke prestene, men helgnene.

Så langt dokumentet. Det er åpenbart at vi ikke her har å gjøre med et dogmatisk aktstykk som skulle være forpliktende i troshenseende. Det gjør ingenting annet enn å gjenta de tradisjonelle argumentene for et utelukende mannlig presteembede. Det nye er måtehold i tone og stil, og at så mye positivt sies om kvinnens stilling forøvrig, i den tydelige hensikt å verne seg mot antifeministiske tolkninger. Men innvendingene mot argumentene står igjen. Av det faktum at Jesus ikke gjorde noen kvinner til prester (alle de tolv apostlene var menn) kan man ikke bevise at han ikke ville gjort det hvis han hadde levet i dag, like lite som det kan bevises at han *ville* gjort det i dag. Og godtar man argumentet at Jesu handlen i den daværende situasjon skulle binde kirken for all fremtid, kan man bl. a. vise til at Jesus heller ikke kalte noen ikke-jøder til prester, noe som på den tid burde ha hatt

(Forts. neste side)

stor relevans. Fremfor alt finnes det adskillige klare påbud til de tolv, først og fremst om eiendomsløshet, som kirken ikke har kjent — eller kjenner — seg bundet av.

Når det gjelder representasjonsidéen så er den jo åpenbart haltende: vil man presse Kristus-rollen som en mannlig rolle, må man vel presse kirke-rollen på samme måte — følgen ville være at menigheten måtte bestå av bare kvinner. (At det faktisk ofte forholder seg slik, kan enhver konstatere; kanskje beror det for en ikke liten del nettopp på at denne haltende rolle-tenkningen påvirker mennene psykologisk, slik at de har vondt for å føle seg hjemme i menigheten. Her finnes et passende forskningsfelt for teologisk adferds-vitenskap.)

EKSEGETEN GIKK I PROTEST

Det romerske dokumentet viser i alle fall en ting: tiden er ennå ikke inne for kvinnelige prester i den katolske kirke. Etter min mening viser det absolutt ingenting annet enn dette. Stadig etter min mening er det trolig at det nåværende standpunktet kommer til å forandre seg, men det er vanskelig å si hvor snart. Dels finnes det fortsatt ikke noe bindende dogmatisk utsagn i spørsmålet, dels vokser den katolske opinionen for kvinnelige prester, såvel på det teologiske som det psykologiske plan (dermed er det ikke sagt at det kan trekkes noen absolutt grense mellom disse to).

I den nærmeste fremtid kan man vente seg adskillige protester. Blant dem som allerede har gjort seg hørt er en kanadisk ekseget, medlem av et særskilt utvalg i den pavelige bibelkommisjonen, som har utredet spørsmålet om kvinnelige prester, og kommet til den konklusjon at ingenting i Det nye testamente taler *imot*. Kanadieren går nå ut av bibelkommisjonen i protest. Likedan har den aktive bevegelsen «Kvinner og menn i kirken» som først og fremst ar-

beider i Belgia og Frankrike, bestridt de argumentene som hevdes fra romersk side og enddog i forbifarten påpekt at troskongregasjonen består utelukkende av menn og konsulterer utelukkende menn, bare to nonner fines det der og de skriver på maskin.

PRESTEROLLEN MÅ FORANDRES

Naturligvis finnes det mange innen den katolske kirke som er mot tan-

ger kommer til å spille sin store rolle, likesom overhodet det fortsatte teologiske arbeid med selve sakspørsmålet.

Men det avgjørende er kanskje ingenting av dette. En forutsetning for at det skal bli kvinnelige prester, og formodentlig viktigere enn at det *blir* kvinnelige prester, er det at selve presterollen forandres. Der ligger det virkelige problemet nå. Man må vurdere det tradisjonelle prestesølibatet

ken på kvinner i presteembedet, og mange som er for. Sikkert er det adskillige som av utåmodighet og skuffelse drives til å søke vielse i andre kirker. Det er allerede skjedd. Jeg tror likevel at flertallet av dem som ønsker en forandring av kirkens praksis på dette punkt er innstilt på å ta det rolig i venten på at opinionen modner på alle nivåer i kirken. Det viktigste i denne sammenheng er ikke å gjennomdrive noen rettigheter, heller ikke å råde bot på prestemangelen, men å etterstreve enhet i kirkens liv og fordypet konsentrasjon om kristendommens sentrale budskap. Opinionen kan modnes ved at kvinner virkelig får komme til over alt hvor det allerede nå er mulig, men hvor det av gammel vane ikke skjer. Det økende antallet kvinnelige teolo-

så høyt man vil, og for det ideal av disponibilitet og selvhengivelse som det representerer — når systemet opphører å fungere eller fungerer galt må man se over det og modifisere det. Sølibatet som uttrykk for at man vil stille absolutt alle sine krefter bare i Guds og menighetens tjeneste, kommer alltid til å ha sin plass i kirkens liv, men sølibatet som betingelse for prestetjeneste overhodet kan tydeligvis ikke opprettholdes i den forandrede verden der kirken må leve og virke.

Minst like vesentlig er et annet synspunkt: hvis det er kirken og bare den som kaller til presteembedet og gjør embedet gyldig, så har man i dag opphørt å sette likhetstegn mellom kirken og hierarkiet.

(Forts. side 13)

DELE BRØDET OG VINEN

Spørsmålet om å dele brødet og vinen dvs. åpne den katolske kirkes nattverdsbord helt eller delvis for kristne av andre konfesjoner, er blitt stilt en del ganger i det siste i «St. Olav»s spalter, og det er antagelig på sin plass med noen supplerende bemerkninger omkring emnet.

Tanken om å dele brødet og vinen er både vakker og generøs, og motforestillingen kommer uvegerlig i et uheldig lys fordi det da lett kan virke som om man er villig til å være åpen og imøtekommende overfor andre kristne.

Å dele brødet og vinen ved Herrens alter har heit fra kirkens aller første tid vært oppfattet som et enhetstegn, ja, som en sakramental virkeliggjøring av enheten mellom de troende. Kristi legeme og blod er nemlig ikke bare et «nådemiddel», dvs. en meddelelse av Guds nåde til den individuelle troende, men en forening med Kristus i hans ene legeme, en forening mellom de troende i Kristus. Det er derfor til en viss grad sammenfall mellom tilhørighet til kirken og deltagelse i kirkens eukaristi. For å kunne dele brødet og vinen må det eksistere et visst minimum av enhet i tro og kjærlighet.

Spørsmålet er derfor ikke om vi skal være «snille» og dele med de andre, spørsmålet er om det mellom oss og dem eksisterer den enhet i tro og kjærlighet som gjør at vi kan dele brødet og vinen. Et helt kategorisk ja eller nei er ikke mulig i denne saken. Med noen av våre protestantiske medbrødre og -søstre her i landet kan man nok si at en slik enhet virkelig foreligger, men for det store flertalls vedkommende er vi med sorg nødt til å konstatere at den ikke eksisterer på det nåværende tidspunkt. Hvordan skulle vi kunne dele alterets sakramente med kristne som ikke engang vil be sammen med oss

(jfr. den evangeliske bønneuke for kristen enhet)?

Men dette beklagelige faktum må ikke få oss til å gi opp. Det skal heller være en spore til videre arbeid under Den hellige ånds ledelse. Enheten i kjærlighet er noe som alle kristne kan arbeide aktivt for. Mange barrierer og misforståelser faller ved kjennskap til og sympati for de andres særlige gaver. (Hvor gjemmer forøvrig det katolske legfolk seg under Bønneuken for kristen enhet?) Enheten i tro er langt vanskeligere, for det er ikke bare spørsmål om enhet i troen når det gjelder synet på eukaristien (f.eks. spørsmålet om realpresensen), det gjelder enhet på alle de vesentlige punktene i bekjennelsen.

Dette er et spørsmål som ikke bare angår fagteologer, selv om deres rolle er viktig og uunnværlig, men alle de troende har mottatt Den hellige ånds gave og kan delta, hver på sin måte, i arbeidet frem mot enhet i tro, såvel som i kjærlighet.

Det finnes ingen lettvinnt løsning på problemet kristen enhet. Å åpne den katolske kirkes nattverdsbord for alle er dessverre heller ikke noen løsning. At dette kan gjøres i visse tilfeller og i visse sammenhenger hvor omstendighetene tilsier det, er i og for seg ikke umulig. En slik praktisering av det som kalles «eukaristisk gjestfrihet», kan ikke absolutt utelukkes. Paven har selv, i hvert fall ved én anledning, personlig praktisert dette, og det er kjent at det blir gjort ganske mange steder i verden. Men det må gjøres med skjønn og omdømme under Åndens ledelse slik at ikke symbolet på enhet uthules ved mangel på innhold, man har m. a. o. ikke rett til å foreta den sakramentale enhets-handling dersom ikke grunnlaget, enhet i tro og kjærlighet, forefinnes. Prinsipielt må det fastholdes at å dele brødet og vinen er det mål vi streber mot, ikke det middel som skal tas i bruk for å oppnå enhet mellom alle kristne.

Sommerleirene 1977

Påmelding til sommerleirene annonsert i forrige nummer sendes

sr. Mirjam, Ungdomsforbundet,
Akersveien 5, Oslo 1

innen 16. mai. Påmeldingsavgift kr. 30,
postgiro 2 01 34 15.

FRANS FOR VÅR TID

« Hvorfor går all verden etter deg, akkurat deg? » spør en av brødrene Frans, som i sin «guddommelige galskap» svarer: «Fordi Herren ikke kunne finne noen ynkeligere skapning for det vidunderlige arbeidet han vil utføre . . . »

Pater van Doornik MSC (selv ikke fransiskaner, men kjent forfatter av religiøs litteratur i Nederland), har skrevet en betagende bok om Il Poverello. Den slutter seg til rekken av de utallige Franciscus-biografiene, som stadig søker å innvinne et nytt stykke av dette religiøse genis virkelighet.

Boken griper direkte inn i Frans' egen tid, og på forunderlig måte, som titelen antyder, «Frans av Assisi, en profet for vår tid», også vår egen. Denne originale person, som var så uanselig av legeme, men veldig av ånd, blir gjenskapt og gjort nærværende, så en fornemmer at slik kan han ha vært.

Forfatteren innleder med en personlig kjærlighetserklæring til den by Frans en gang velsignet for alle tider, og det «religiøse» umbriske landskap som han, iført en lappet kutte, dro igjennom på sine vandringer. Frans var en livlig ungdom og leder for gjengen. Han ønsket å dra ut som ridder og «sette hele verden i feststemning».

Inntil, som Thomas av Celano, Frans' samtidige ordensbror skriver, «hans indre verden får en annen skikkelse, da Herren plutselig kom over ham», og han gjennomgår en radikal «metanoia» — omvendelse. Som Kristus identifiserte han seg med samfunnets utstøtte, tiggerne og de spedalske. Han får i oppdrag å bygge Herrens hus opp igjen, hvilket han først på enfoldig vis tolket bokstavelig.

Til føde har han avfall folk gir ham, og nettene tilbringer han i bønn på harde klippegrunner.

Han strebet etter å leve fullt og helt etter evangeliet, og har vist at det er mulig. Forfatteren skriver, at det er absolutt nødvendig for en kristen vekkelse, hvis den vil vare ved, å søke sin grunnidé i evangeliets glødende kjerne. Utstrålingen fra

Frans' ord og liv som var ett, inspirerte til etterfølgelse.

Frans var lite interessert i organisasjoner, likevel ble en orden dannet, som etter pavens tillatelse

fikk navnet «Minderbrødrene», og som har holdt seg livskraftig inntil i dag. Ved sin trofasthet mot kirken, virker Frans som en fornyer, og bidrar til en blomstringstid.

Brødrene ble sendt ut i små grupper, som «fremmede og pilegrimer» og forkynte fred, som ifølge forfatteren først og fremst er en dyp indre ro.

Men ikke før i vårt århundre er kirken etter Vatikankonsilet blitt seg bevisst å være Guds folk på vandring.

Dagens ungdomsbewegelser søker

Liv Benedicte Nielsen:
«St. Franciskus i hulen.» Radering.

noe av de samme enkle livsverdier, men trenger en leder. Som Frans, har de flyktet fra status og velstand, som truer med å kvele dem. Den karismatiske vekkelse har noe av den fransiskanske spiritualitet.

Anden i fellesskapet mellom Frans og brødrene, der de delte alt og levte sammen i evangelisk kjærlighet, glede og ubekymrethet, kan en lese om i «De tre følgesvenner» og «Fioretti» fra deres egen tid. Boken gir en saklig historisk bakgrunn og resultatene av nyere fransiskansk forskning. Pave Innocens III's klage over tiden lyder velkjent: «Den menneskelige ondskap øker i vår moderne tid til over grensen for det normale».

Bildet av Kristus endrer seg gjennom tidens Frans påvirket sin tids, og bidro til at det triumferende kongekrusifiks skifter til det menneskelige lidende. Vårt Kristusbilde har likhetstrekk med Franciscus — denne til det ytterste Kristo-sentriske personen.

De fattige u-landene krever i dag å få sin rettmessige eiendom og sitt daglige brød tilbake fra de rike. Til en broder, som ville nekte Frans å gi en tigger sin kappe p.g.a hans dårlige helse og den strenge kulde, sier Frans: «Broder, jeg stjeler hvis jeg ikke gir til noen som er fattigere enn meg selv». Forfatteren skriver videre: «Når et menneske gir noe av seg selv er det alltid verdifullt: Et vennlig ord, et smil, en hjertelig håndbevegelse».

Portiuncula nede på sletten skulle bli sentrum for fransiskanernes virksomhet. Stadig strømmet legfolk til, og en «tredje orden» ble dannet. Den hellige Klara, en ung og vakker adelig pike, som Frans hadde personlig kontakt med, sluttet seg til dem.

Frans' misjonsreiser strakte seg helt til Det hellige land, hvor korsfarerne, hvis grusomheter boken ikke legger skjul på, herjet. — Her kunne seeren nesten bokstavelig vandre i Mesterens spor, og hans ånd ble igjen i Getsemane og på Golgata.

Frans måtte mot slutten av sitt liv oppleve det smertefulle at hans

idealer ikke ble fulgt, da de nye brødrene fant hans evangeliske krav for radikale. Med noen få brødre trakk mystikeren Frans seg tilbake til det ville fjell La Verna i ensom kontemplasjon. Så sterkt var han grepet av den korsfestede Kristus, at han mottok sårmerkene i hender, føtter og side. Siden har brødrene på La Verna hver natt gått i prosesjon til stigmatenes kapell, som er bygget til minne om dette under.

Samtidig med at Frans' ånd lyste klarere og klarere, ble hans broder Legeme stadig skrøpeligere. Hans asketiske liv hadde fullstendig undergravet helsen. I en ussel hytte ved San Damiano, som ligger i vakre omgivelser litt utenfor byen, lå han i forkommen og halvblind tilstand, mens rottene pilte over kroppen hans. Her ble han hjemsøkt av den dypeste følelse av forlatthet og natt. Så bryter lyset igjennom, og et mesterverk av en lovsang til Skaperen — Solsangen, blir til. Den gir uttrykk for hans dype samfølelse med universet, naturen og skapningene.

Ved veis ende, ber han om å bli båret ned til Portiuncula. Løsrevet fra alt jordisk, ønsker han med glede og forventning «søster død» velkommen.

To år senere ble Frans kanonisert,

og en basilika bygget til ære for ham. På dens vegger, har store kunstnere gjenskapet helgenens fargerike liv i bilder. Nede i det dunkle gravkapellet er hans kiste plassert, og siden har en stadig strøm av pilegrimer og turister valfartet hit.

Bokens kildemateriale blir gjennomgått av forfatteren, først og fremst Frans' egne skrifter, Thomas av Celanos biografier, samt «De tre følgesvenner», som tidligere ble betraktet som usikker, men må regnes som ekte.

Forfatteren konkluderer med, at han fremfor alt har villet vise dette gripende menneske i hans evighetsverdi. Boken virker fullstendig som et integrert kunstverk, der ånd, historie, natur, dikt og bilde er smeltet sammen til et hele.

Den anbefales varmt til inspirasjon og oppbyggelse for søkende mennesker av i dag, som er engasjert i tidens menneskelige og globale problemer. Gunnar Wicklund-Hansen har oversatt og formidlet boken i et levende språk, som samstemmer utmerket med innholdet. Den har en vakker formgivning med bokomslag av Ørnulf Ranheimsæter.

N. G. van Doornik:
Frans av Assisi; en profet for vår tid.
St. Olavs forlag 1976.

ROSER

Av Kai Ignatius Normann

*Jeg løfter mitt ansikt og smiler
mot korset, forbannelsens tre.
Omgitt av roser han hviler
på korset, roser av sne . . .*

*Roser som svaler hans vunder
og dulmer smertenes brand
med hundre kjølige munnar,
friske som strømmende vann.*

*Rosene er våre hjerter,
vår kjærlighet og vår bønn,
som lindret korsdødens smerter.
Han anet oss forut, Guds sønn.*

Brev

Overbevise med saklige argumenter

Hjertelig takk for et utmerket blad. En spesiell hilsen og takk til frater K. A. Pollestad for klar utredning av innfløkte spørsmål, og til redaktøren som har funnet plass til dette stoffet.

Og så en reaksjon på Rudi Kessels og Knut Ruyters brev om kvinnelige prester. Det er ikke realiteten i saken jeg ønsker å ta opp, men formen. Elementær diskusjonsteknikk og kristen nestekjærlighet tilsier begge at man lytter til den annens argumenter med respekt, og om man antar at han tar feil, må han overbevises med saklige argumenter ut

fra hans eget standpunkt. Ingen har noensinne overbevist noen ved å fortelle ham at hans argumenter er «klosset, ubetenksomme, latterlige, å la vis vas».

Til slutt ad den kvinnelige lektor-tjeneste. Jeg vet ikke om noen finner den upassende, men det er ikke til å komme forbi at med den akustikk vi har i kirkene når kvinnestemmer enda dårligere frem enn mannsstemmer.

Vennlig hilsen

Josefa Thielemann,

Oslo.

Kvinnens svar

I nr. 4 av St. Olav (26. 2. 1977) ble det offentliggjort et brev undertegnet av to menn. Derfor la oss få lov til offentlig å protestere både mot brevetts smakløse stil og mot dets urettferdige innhold. Vi antar at brevet bare var en forhastet feilreaksjon på erklæringen fra Kongregasjonen for

troen om ordinasjon av kvinner, hvis fjerde kapittel ble gjengitt i samme nummer av St. Olav.

Tror kanskje de to mannlige forfattere av brevet at de bedre kjenner den kvinnelige natur enn vi kvinner kjenner den? Da synes vi synd på dem, for de tar feil. Det er vi mødre og søstre som har ofret og ofrer blod og sjel til å føde, nære, oppdra, lære og hjelpe våre sønner og brødre for at de blir istand til å forstå og fortsette Kristi prestegjerning. Vår glede er det at vi med sjel og hjerte kan delta i våre sønners og brøders prestetjeneste — også ved å yde dem den hjelp de i dette arbeid trenger og som vi har evne til å gi. Vårt første idealbilde er jo Jesus som ifølge evangeliene spiller en hovedrolle ved siden av sin Sønn i hele frelsesverket.

Vi holder med erklæringen fra Kongregasjonen for troen, fordi dens argumentasjon er saklig og overbevissende, bygget på evangeliene og ikke på subjektive og tidsavhengige følel-

Hajom Thomas:

FROMT SNOBBERI

Da jeg ifjor ved påsketider kunne fortelle en dominikanervenn at jeg i fastetiden hadde gått ned et visst antall kilo, fikk jeg følgende svar:

— Si meg, er du from eller snobbete? —

Dette ufine spørsmålet var jeg lykkelig nok til å kunne besvare med at «jeg bruker fromheten som unnskyldning for min snobbethet.»

Vi flirte begge av dette og snakket ikke mere om det.

Tja — og nei. Fastetid for en relativt nybakt katolikk kan nok være en fromhetsdemonstrasjon. Men på våre breddegrader kan det kanskje simpelthen være sundt å spise mindre i en periode? Sundt både for mage og fromhet? Ikke har vi vondt av å kjenne sulten hvine i tarmene en time eller to heller. Det kan til og med gi en ørliten demonstrasjon av det daglige liv for verdens flertall. At abstinensen også kan gi en fornemmelse av fromhet får vi heller ta sjansen på.

Ikke alle kan faste, eller bør faste, ikke engang her til lands. Men de fleste av oss kjenner vel sin begrensning — og det står intet sted skrevet at fromhet og ufornuft skal være synonyme begreper. Den lille begynnende kulemagen, f.eks., tyder ikke den på noe overstadig vellevnet?

— Vår ustanselige spising, drikking og «kosing» — må vi det absolutt? Jeg mener, hele tiden? Se på de fete unge: potetgull og cola ser ofte ut til å være deres alpha og omega. Av ren kjedsommelighet etes det inntil det umoralske. Mon det ikke her kan anvendes en noe suspekt tolkning av ordene om å ete seg selv til døms.

— Hvorfor ikke bruke fastetiden også til å pleie en smule snobberi, simpelthen til å gå ned i vekt? Omstendighetene ligger jo til rette for det: vi får, om vi er svake — og det er vi — god støtte i liturgien. En onsdagsmesse i tillegg til søndagsmessen hjelper

forunderlig på karakterstyrken.

Besinnelse er et godt og lite brukt ord i vår sosialdemokratiske ordliste. Stoppe opp og besinne seg på noe så hverdagslig som mitt forhold til mat og drikke. For ikke å snakke om den kanskje noe sløve solidaritet vi viser verdens lidende og sultende folk. Nåja, lide behøver vi vel ikke — eller hva? Skal solidaritet være ubehagelig? Tja og nei her også. Kanskje gjør det ikke noe om vi drikker vann i stedet for øl til middag i noen uker? Kanskje er det ikke så lidelsesfullt akkurat det?

Katolisisme og askese er nært i slekt med hverandre. I vårt velferdssamfunn har vi muligens bruk for i alle fall askesens velsignelser. Hva vi kaller det, fromhet eller snobberi, har mindre betydning. Kanskje fremmes fromheten litt ved at vi er snobbete en førti dagers tid?

Førti dager er lang tid. De første tre-fire dagene kan magen lage et skrekkelig leven, men så blir det fint: Du føler deg lettere, bokstavelig talt — og dessuten, frommere!

ser. Vi tror på at Kirkens ledelse fremdeles er i Jesus Kristi hånd, og derfor protesterer vi mot urettferdige anklager mot denne Kirkens ledelse. Den er jo lydør for vår tids «signaler» og tar dem alvorlig, som det tydelig fremgår både av konsildekretene og av andre nyere erklæringer. Men de som ikke hører på Kristi røst, de kan heller ikke kreve at Kirken bare følger *deres* ønsker.

Forøvrig er vi enige i at de som ikke kjenner den fundamentale forskjell mellom den kvinnelige og den mannlige psyke, de bør heller ikke komme med offentlige innlegg vedrørende dette spørsmål. Både skapelsesberetningen og frelseshistorien — som også de menneskelige erfaringer — viser at «Gud skapte mennesket i sitt Bilde, som mann og kvinne skapte han dem» for at de inderlig utfyller og hjelper hverandre (1. Mose 27), men ikke for at de erstatter eller overtar hverandres naturlige oppgaver i livet. Som Paul VI understreker det: «ulikhet i funksjon betyr ikke forskjell i verdighet eller underordning i kjærlighetens rang, hvor kvinnen kan ta den første plass», som Jesu mors eksempel viser.

Dette er vårt svar på den utfordringen som det ovennevnte brev inneholder. Vil man være saklig, spør man først og fremst de kvinner som er praktiserende kristne og har flere årtiers kirkelig arbeid og erfaring bak seg. Men det ville være meningsløst å utfordre noen til videre diskusjoner. La oss bare minne om våre mødre og søstre som gjennom årtier og uten klagemål har ofret sitt arbeid og liv for at vi kan overleve de vanskelige tider og forbli trofaste kristne.

Undertegnet av (flere) mødre og ordenssøstre på vegne av mange andre kristne kvinner.

Oslo, den 28. 2. 1977.

Om kvinnelige prester

Nei, det vil jeg ikke si noe om, iallefall ikke ved denne anledning.

Men mitt utgangspunkt skal være det innlegg i debatten om kvinnelige prester som sto å lese i «St. Olav» nr. 4 og var signert Knut Ruyter/Rudi Kessels.

Jeg kan godt huske at jeg i en viss periode av mitt liv, nærmere bestemt ten-årene, hadde svært lett for å bli sint. Imidlertid lærte jeg ganske snart at det i alle tilfeller, absolutt alle tilfeller, var best å vente med å si noe til sinnet var gått over. Det synes jeg ærlig talt Rudi Kessels og Knut Ruyter skulle ha gjort.

Særlig fra en prest, som jo må formodes å ha den nødvendige teologiske innsikt, burde man kunne vente et mere balansert innlegg i en alvorlig debatt, enn det han her har gitt til beste. Jeg har forståelse for noen av Deres argumenter, men synes nok De er ute på farlige veier når De så ensidig vil gjøre saken til en kvinnesak. *Det må den aldri bli.* Jeg synes det er direkte forstemmende når en katolsk prest, på trykk i landets eneste katolske tidsskrift, bevisst forsøker å gjøre billige poeng på alvorlige teologiske spørsmål. Deres utfall mot paven person tyder på mangel på disiplin og saklighet i debatt.

Tror De virkelig at erklæringen fra Vatikanet er et bevisst ledd i katolsk kvinneundertrykkelse? Eller tror De at paven tar sitt ansvar som overhode for Den Katolske Kirke ytterst alvorlig? Jeg synes ikke vi skal se bort fra det siste. (Tilgi meg mitt lille stenk av ironi i et ellers alvorlig ment brev.) — Man kan diskutere *måten* paven ivaretar sitt ansvar på, men *at* han ivaretar sitt ansvar er vel egentlig ikke diskutabelt. Kirkens ledelse er mannsdominert — javel — men den er ansvarlig, den handler ikke og uttaler seg ikke under et øyeblikks anfall av blodtrykksstigning. Kirkens ledelse kan synes konservativ, men det er betryggende å vite at den ikke innfører en reform kun fordi denne reform ville ha passet inn i reform-mønsteret i noen land i den vestlige verden, som såvisst

ellers ikke er for meget opptatt av kirkelige anliggender.

Har altså paven dette ansvar, bør da ikke vi, som kristne, vise ham respekt, heller enn å komme med hatske utfall bare fordi han i en sak har tatt en avgjørelse som for noen av oss kan være vanskelig å forstå? Kanskje vi skulle velge å gå varsomt i tåken, i et terreng vi kjenner dårlig.

John Joys,
Nesttun.

(Forts. neste side)

ROMA... (Forts. fra side 3.)

Kirken er også menigheten, folket. Og kallet til embedet kan også komme fra folket, for siden å bekreftes av biskopen. Her vil jeg avslutningsvis sitere Guy Riobé, biskopen av Orléans, som nylig (i Le Monde 16. februar) oppfordret kirken til å våge å gjøre de nødvendige reformer:

«På mange hold oppstår fellesskapsgrupper av forskjellig karakter, som søker seg tilbake til de evangeliske kildene fra kirkens første tid. Disse kristne fellesskap trenger prester. De har rett til et ord med i laget i valget av dem. Ofte finnes det innen gruppen menn som er beredt til å engasjere seg for sine medkristne, å gjennomgå en utdanning og ta ansvar for en tjeneste. Finnes det noen annen grunn til at vi nøler med å prestevie gifte legmenn, enn en blokering i solibatsspørsmålet i forening med et uakseptabelt syn på seksualiteten? Det fritt valgte solibatet er en personlig karisma av uerstattelig verdi både for kirken og verden, og tallrike er de prester som i glede bærer vitnesbyrd om dette. Men evangeliet og kirkens opprinnelige tradisjon sier klart at solibatet ikke skal være obligatorisk forbundet med utøvelsen av prestedtjenesten. Den evangeliske frihet krever at dette bånd blir løst. Vi håper at den kirkelige myndighet vil la oss ta opp spørsmålet om prestesolibatet til ny prøvning, i full belysning.»

Vår tids signaler

«Kirken er — det skjønner nok de fleste av oss — inne i en alvorlig krise i vår tid.»

Helhjertet kan jeg støtte R. Kessels/ K. Ruyter når de antyder at «vi skal gå varsomt fram».

Det er derfor underlig å se hvor lite varsomt de selv tér seg i «St. Olav» nr. 4/1977, der de på s. 10 gir pave Paul og Vatikanet en svært respektløs omtale i forbindelse med erklæringen om kvinnelige prester fra «Kongregasjonen for Troen». «St. Olav» bør — mener jeg — være åpen for seriøse meningsyttringer av enhver art om alt som angår Kirken, men bladet bør stille visse minimumskrav til form og saklighet. Det ville da stå sterkere i norske katolikkers omdømme.

R.K./K.R. frykter at «Kirkens troverdighet og autoritet vil bli undergravet». Ved sitt ordvalg klarer de dessverre å undergrave sin egen. At det dreier seg om en katolsk prest og en katolsk stud. teol. gjør ikke lesningen gledeligere.

Jeg har ingen skråsikker oppfatning om det meget vanskelige problem: kvinnelige prester, men vil gjerne henvise til en lesverdig artikkel av res. kap. Stein Eirik Foss i Aftenposten (morgen-nr.) 1/3 i år, og tillater meg å sitere: «*Det er bare tilsynelatende at standpunkt mot anerkjennelse av kvinneprester som prester sier noe om holdningen til kvinneundertrykkelse... Det bibelske prinsipp det her gjelder, er bare ett enkelt ledd innenfor et helhetssyn på mennesket... Det er nok å si at Kirken ikke kan se på den tjeneste den har mottatt til å forvalte nådens midler, som et annet yrke eller stilling i samfunnet blant alle andre, som noe som skiftende generasjoner kan disponere over eller forandre etter skiftende innstilling. Det gjelder her noe helt spesielt. Noe som ikke gir plass for menneskelig selvrealisering. Derfor er det også noe som det ikke kan være diskriminerende å være fritatt for.*»

Av pressen

ØKENDE VOLD I ARGENTINA RAMMER OGSÅ PRESTENE

Syv prester og en biskop myrdet siden februar 1976

Syv prester og en biskop er drept i Argentina i løpet av ett år, flere av dem etter å ha blitt bestialsk pint og torturert. Prester som åpent står frem og kritiserer de politiske og sosiale forhold i landet, lever i konstant livsfare. Det er hevet over tvil at det er offisielle organer innen politiet og det militære som står bak en rekke av drapene.

Dette går frem av en rapport som en anonym gruppe argentinske prester har samlet og skrevet og som er utgitt av det Katolske Institutt for Internasjonale forhold i London.

Rapporten er utelukkende en

R.K./K.R. skriver: «Først når den (Kirken) er lydhør for vår tids signaler — først da vil man komme til et standpunkt som — *uansett innholdet* (uthevet av meg) — er vel gjennomtenkt og skikkelig underbygget.»

Tatt i betraktning at «vår tids signaler» vesentlig er sekularisering og alt det som «post sive propter» følger: pornografi, promiskuitet, perversitet, økt skilsmissefrekvens, ressursmisbruk og økt avstand U-land/I-land, narkotikamisbruk etc., etc., må en leser undre seg over hva forfatterne mener. Kanskje R.K./K.R. burde være mere varsomme også når det gjelder å karakterisere andres argumentasjon som «vis vas»?

Hilsen

I. Berrum,
Lillehammer.

Da trykketiden er 16 dager, kommer reaksjoner på ett nr. av St. Olav ikke i det nærmest følgende nummer.

Redaksjonen forbeholder seg rett til å forkorte leserbrev.

Brev står for forfatterens regning.

opplisting av faktiske hendelser, med tid- og stedfestelse, og den viser hvordan prester som i prekener har angrepet eller kritisert styret, kort tid etter er blitt kidnappet, torturert og drept. En biskop ble drept i en provosert bilulykke like etter at han hadde talt i begravelsen til to prester som var blitt kidnappet og myrdet av en gruppe som selv identifiserte seg som medlemmer av Statspolitiet i landet. I sin preken ved begravelsen sa biskopen blant annet:

— Jeg antar at disse drapene er begått for å bringe kirken til taushet — kirken som skal være stemme for de som ingen stemme har.

En liste til slutt i rapporten over prester som er blitt drept, arrestert eller truet til å forlate landet, rommer hele 48 navn.

I innledningen til rapporten heter det at det har vært en markert økning i den politiske vold i Argentina, spesielt etter at general Jorge Rafael Videla sammen med de militære styrker gjennomførte et statskupp i mars 1976 og styrte regjeringen og president Maria Estella Peron.

Flere av drapene på prester kan føres direkte tilbake til kontroverser mellom prestene og høyre-ekstremistiske grupper.

Det blir i rapporten også understreket at prestene til tross for drapene og arrestasjonene er privilegerte, fordi deres status gir dem en beskyttelse som ikke blir vanlig katolikker og andre samfunnsmedlemmer til del. Det katolske instituttet påpeker at menneskerettighetenes stilling nå er den samme i Argentina som i Chile, Uruguay og Paraguay og at myndighetene i andre land bør øve press på den argentinske regjering for å få gjeninnført lov-messighet i landet.

(Kirkens informasjonstjeneste)

JESUIT GÅR I PROTEST FRA BIBEL-KOMMISSIONEN

Toronto (NC) — Et af den pavelige bibelkommissions 19 medlemmer, den canadiske jesuit P. David Stanley, er trådt ud af denne kommission i protest mod Vatikanets erklæring om, at kvinder ikke kan få adgang til præstedømmet. Han har meddelt dette til bibelkommissionens præsident, kardinal Franjo Seper, der også er præfekt for kongregationen for

troslæren, og som 27. januar udsendte sin erklæring om kvinders ordination til præster.

P. Stanley har utdalt at han ikke så nogen grund til at fortsette, hvis bibelkommissionens arbejde alligevel slet ikke bliver brugt.

Sidste år udtalte bibelkommissionen enstemmigt, at ud fra Det nye Testamente alene kan det ikke en gang for alle og klart afgøres, om kvinder kan blive præster eller ej. Størstedelen af kommissionens medlemmer var også enige om, at Bibelen ikke udelukker kvinder fra præstedømmet og heller ikke viser, at det er imod Kristi vilje at ordinere kvinder.

Bibelkommissionens resultater blev overgivet til kongregationen for trosloven. Men da denne bekræftede, at kvinder ikke kan ordineres, baseres dens udtalelser fra bibelske argumenter og udtryk som »trøskab over for Herren«. Som P. Stanley siger: »Kongregationen for trosloven konstruerede deres egne argumenter, der intet har at gøre med det, vi fremlagde.»

I øvrigt fandt P. Stanley erklæringen »ret overfladisk og ikke meget overbevisende«.

Samtidigt pegede han på, at erklæringen ikke var udsendt af paven, men af en af Vatikanets kongregationer. Han sagde: »Det er det laveste trin inden for kirkens ordinære læreembede«. Derfor er det tvivlsomt, om denne lære, at kvinder ikke kan ordineres som præster, er en del af kirkens uforanderlige lære.

(*Katolsk orientering,
København 23. febr.*)

FILIPPINENE: BISKOPENE SIER FRA

Da president Ferdinand Marcos erklærede unntakstilstand på Filippinene for nesten fem år siden, syntes mange av landets konservative katolske ledere fullstendig villige til å godta hans beslutning. Siden den gang er imidlertid mer enn 50 prester og ordenssøstre blitt arrestert etter mistanke om revolusjonær aktivitet. Som en følge er både liberale og konservative medlemmer av Filippinenes hierarki blitt stadig mer fritt-talende i sin kritikk av Marco's måte å regjere på. Tidlig i februar tok kirkens ledere sitt mest utfordrende skritt hittil. I et uttrykk

Nyheter

MENIGHETSRADENE HOLDER VÅRMØTE PÅ MARIAHOLM

Legmannsrådet arrangerer et vårmøte for menighetsrådene på Mariaholm lørdag 30. april og søndag 1. mai. Hovedtema blir: «Omsorgen for vår neste», og deltagerne vil drøfte hva de eventuelt kan gjøre mere eller bedre for eldre og enslige, funksjonshemmede, nye ansikter i menigheten, gjeste- og fremmedarbeidere, familier med småbarn, fraskilte og separerte. Det vil bli orientert om den hjelp man kan få fra Fransiskus-hjelpen, Caritas Norge, kommunale og kirkelige familierådgivningskontorer, etc. Legmannsrådet ber hver menighet sende to representanter.

for solidaritet som man før ikke hadde sett maken til, ga de prestene ordre om å lese opp en erklæring i menighetene, som angriper grunnleggende politikk i president Marco's regjering.

Dokumentet var resultat av en lang og opphetet debatt mellom liberale og konservative biskoper på bispekonferansens møte i januar. . . «Hyrdebrevet» angrep regjeringens «arrestasjon av prester, ordenssøstre og legfolk og deportasjon av utenlandske misjonærer» av nasjonale sikkerhetsgrunner.

Skjønt dokumentets innhold var dramatisk nok i seg selv, ligger den største betydning i antall biskoper som undertegnet det. Bare 17 av Filippinenes 83 biskoper kan kalles liberale; de øvrige har stått imot press for å få dem til å si fra om regjeringens politikk. Det faktum at alle de 66 biskopene som var til stede undertegnet erklæringen, viser at endog de konservative geistlige ikke lenger er fornøyd med unntakstilstanden. . . Det synes usannsynlig at den katolske geistlighet, vil bli kuet av advarsler og trusler, nå når den er forenet. Erkebiskopen av Manila erklærte i en tale i februar: «Som borger vil jeg fortsette av hele mitt hjerte å ønske og vende tilbake til demokratiet, for en fullstendig menneskelig utvikling kan vi best nå uten å være hemmet av unntakstilstanden.»

NEWSWEEK, 21. febr. 1977.

«SALT», NY KRISTEN AVIS.

«Forum for kristne sosialister», starter utgivelsen av en avis «Salt» som kommer 6—8 ganger i året. Redaktør er Dag Hareide. Abonnement for 1977 koster kr. 40.— og gjelder alle nummer som kommer ut i kalenderåret. Abonnement: Salt, Postboks 6850, St. Olavs plass, Oslo 1. Postgiro 2 29 60 85.

«INGEN SAMVITTIGHETSFANGER»

Offisielle vietnamesiske talsmenn har i FN benektet påstanden om at 2—300 000 mennesker holdes innesperret på grunn av religiøs eller politisk overbevisning. Anklagene om brudd på menneskerettighetene, som nylig ble fremført av amerikanske biskoper og fremtredende motstandere av Viet Nam krigen er grunnløse, ble det hevdet.

De få som fremdeles ble holdt innesperret hadde enten begått forbrytelser mot folket eller vært innblandet i sabotasje-handlinger. Talsmannen sa at den kirkelige julefeiring, hvor millioner var til stede, regjeringens hensyn til religionsfrihet samt dens anstrengelser for å gjenopbygge kirker og buddhist-templer, motbeviste påstanden om religionsforfølgelser i Viet Nam.

(Cath. Herald)

FORBUD MOT UTGIVELSE AV KATOLSKE BLADER I ARGENTINA

Den argentinske regjering har forbudt utgivelsen av et ungpikeblad «Christina» og et familieblad. Begge blir utgitt av ordensfolk. Regjeringen har også forbudt et illustrert ungdomsblad som beskjeftiger seg med «overflod og nød». Ifølge sensorene utbrer det en «ideologi, som er en fare for freden i samfunnet.» Kritiske iakttagere mener at det er konservative kirkelige kretser, som benytter sine gode forbindelser med militærjuntaen for å få stoppet kirkelige tidsskrifter, som mishager dem. (KNA).

TOTALITÆRT DEMOKRATI

I Chile har general Pinochet definert sitt styre som «totalitært demokrati». Vatikanets Radio påpeker imidlertid at denne betegnelsen er politisk absurd, og refererer i den forbindelse til de definisjoner av ordene «totalitær» og «demokrati» som står i den ordbok det chilenske akademi offisielt anerkjenner. Ifølge disse definisjoner går «totalitær» og «demokrati» overhodet ikke sammen, som ventelig kan være. Men noe skal man jo kalle det . . .

«Il Popolo», Roma, 9/1.

(Forts. side 17.)

Årets påskegudstjenester i Oslo og Bærum

GUDSTJENESTER I HELGENE		Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i> Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.: 19.00	—	—
	sønd.: 9.30	11.00	—
	19.00	—	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35	11.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00	11.00	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	11.00	—
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587	—	9.30	—
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	lörd.: 18.30	—	—
	sønd.: 8.00	11.00	—
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	lörd.: 19.00	—	—
	sønd.: 11.00	—	—
<i>Vår Frue Kirke</i> , Helleveien	9.30	—	—
<i>Florida kapell</i>	19.00	—	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30	—
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00	—
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	9.00	10.45	—
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751	lörd.: 18.00	—	—
	sønd.: 11.00	—	—
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 23 195	—	—	—
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381	9.00	11.00	—
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lörd.: 18.00	—	—
	sønd.: 9.00	11.00	—
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.: 18.00	—	—
sønd.: 10.00	—	—	
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	9.00	11.15	—
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	—	—
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45	—
	19.00	—	—
<i>Eikeli kirke</i> , Veståsen 20, tlf. 24 25 69	—	9.30	—
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.30	10.45	—
sønd.: 9.30	—	—	
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	—	11.00	—
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214	8.45	11.00	—
	19.00	—	—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670	6.15	—	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00	—
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eystens sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	—	11.00	—
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00	—
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Norgesund, tlf. 37 558	8.30	11.00	—
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	19.30	11.00	—
	—	—	—
<i>St. Elisabethsostrene</i> , Mellomveien 47, tlf. 81 783	8.00	—	—
BODØ: <i>St. Eystens kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 487	8.15	10.30	—
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (I. VII—31. VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)	19.00	11.00	—
	8.00	—	—
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30	—
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> , Håreksgt. 82	—	18.30	—
SELFORS: <i>Vår Frelzers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072	—	11.00	—

ST. OLAVS DOMKIRKE Akersveien 1

Fredag 1. april:

Kl. 19.00: Botsandakt og skriftemål.
Anledning til skriftemål: alle lørdager, samt onsdag og torsdag i Den stille uke fra 17—19.

Palmesøndag:

Lørdag aften kl. 19.00: Messe.

Søndag kl. 9.30: Messe.

Kl. 11.00: Palmevigsel i St. Josephs kapell. Deretter prosesjon til St. Olavs domkirke. Høymesse.

Kl. 19.00: Messe.

Tirsdag 5. april:

Kl. 19.00: Messe med vigsel av de helige oljer.

Skjærtorsdag:

Kl. 19.00: Høymesse, tilbedelse.

Langfredag:

Kl. 12.00: Pasjonsgudstjeneste med kommunion.

Kl. 19.00: Korsveiadakt.

Påskeaften:

Kl. 23.00: Vigsel av påskelyset og døpevannet. Fornyelse av dåpsløftene. Høymesse.

1. Påskedag:

Kl. 9.30: Messe.

Kl. 11.00: Høymesse med preken ved biskop Gran.

Kl. 19.00: Messe.

2. Påskedag:

Eneste messe kl. 11.00.

ST. HALLVARD KIRKE, Enerhauggt. 4.

Palmesøndag: Kl. 8.35: Fromesse. Kl. 11.00: Familiegudstjeneste med palmevigsel og høymesse (barnemessen bortfaller p.g.a. familiegudstjenesten).

Mandag: Kl. 19.00: Botsandakt med anledning til skrifte.

Onsdag: Kl. 10.00: Messe. Anledning til skrifte til kl. 17.00. Kl. 19.30: Kirkespill.

Skjærtorsdag: Kl. 19.00: Høymesse. Tilbedelse til kl. 22.00.

Langfredag: Kl. 17.00: Hyldning av korset. Kommunion.

Påskeaften: Kl. 22.45: Vigsel av påskelyset og døpevannet. Høymesse.

1. Påskedag: Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.00: Høymesse.

2. Påskedag: Kl. 11.00: Messe. N.B. Kl. 11.15 katolsk gudstjeneste i Stavkirken på Bygdøymuseet.

ST. DOMINIKUS KIRKE, Neuberggt. 15.

Onsdag 6. april: Kl. 20.00: Matutin.

Skjærtorsdag: Kl. 9.00: Laudes. Kl. 18.30: Høymesse. Kl. 21.00: Lesning av Jesu avskjedstale. Kl. 22.00: Matutin. Tilbedelse til kl. 23.00.

Langfredag: Kl. 9.00: Laudes. Kl. 17.00: Langfredagsgudstjeneste. Kl. 20.00: Matutin.

Påskeaften: Kl. 9.00: Laudes. Kl. 23.00: Midnattsmesse.

1. Påskedag: Kl. 11.00: Høymesse. Kl. 18.00: Vesper.

2. Påskedag: Kl. 11.00: Messe.

ASKER OG BÆRUM KATOLSKE MENIGHET

Palmesøndag: Kl. 8.30: Mariakirke: Fromesse med oplesning av lidelseshistorie. Kl. 9.30: Hl. messe i Eikeli kirke. Kl. 10.45: Mariakirke: Høymesse med palmevigsel og prosesjon. Kl. 19.00: Mariakirke: Aftenmesse.

Skjærtorsdag: Kl. 19.00: Mariakirke: Høymesse. Etter messen tilbedelse til kl. 23.00.

Langfredag: Kl. 15.00: Mariakirke: Korsveiadakt. Kl. 19.00: Mariakirke: Pasjonsgudstjeneste. Hyldning av korset og kommunion.

Påskeaften: Kl. 23.00: Mariakirke: Vigsel av påskelyset og dåpsvannet. Fornyelse av dåpsløftene. HØYMESSER.

1. Påskedag: Kl. 8.30: Mariakirke: Fromesse. Kl. 9.30: Høymesse i Eikeli kirke. Kl. 10.45: Mariakirke: Høymesse. Kl. 19.00: Mariakirke: Aftenmesse.

2. Påskedag: Kl. 9.30: Hl. Messe i Eikeli kirke. Kl. 10.45: Mariakirke: Høymesse. Ingen fromesse. Ingen aftenmesse.

GREFSEN KAPELL

Skjærtorsdag: Kl. 16.00: Høymesse.
Langfredag: Pasjonsgudstjeneste med kommunion.

1. Påskedag: Kl. 9.00: Stille messe. Kl. 11.00: Høymesse.

2. Påskedag: Kl. 9.00: Stille messe.

VOR FRUE VILLA

Ingen gudstjeneste i Den Stille Uke.

1. Påskedag: Kl. 11.00: Messe.

2. Påskedag: Kl. 9.00: Messe.

LUNDEN KLOSTER, Ø. Lunden 5.

Skjærtorsdag: Kl. 18.00: Høymesse.

Langfredag: Kl. 7.30: Matutin. Ca. kl. 8.30: Laudes. Kl. 16.00: Hyldning av korset. Kl. 20.00: Kompletorium.

Påskelordag: Kl. 6.50: Matutin. Ca. kl. 7.45: Laudes. Kl. 18.15: Vesper. Kl. 23.00: Vigsel av påskelyset og Høymesse.

1. Påskedag: Kl. 7.45: Laudes. Kl. 11.00: Høymesse. Kl. 18.00: Vesper. Kl. 20.30: Kompletorium.

2. Påskedag: Kl. 9.30: Høymesse.

Nyheter

CHARTA 77, SLOVAKISKE BISKOPER MÅTTE UNDERTEGNE ERKLÆRING SKREVET AV REGJERINGEN

Prag/Bonn, 2. februar (KNA).

De tsjekkiske og de slovakiske biskoper har uttalt seg forskjellig om borger-retts-brevet «Charta 77».

De tsjekkiske biskopene sendte 14.

januar en erklæring der det heter at «vi undertegner ikke Charta 77 . . . Når det gjelder våre troendes religiøse liv og dets frihet, er vi, i enhet med Den hellige far, alene kompetent til å dømme om det. Ingen annen, heller ikke fra prestenes eller de troendes rekke, er autorisert til å avgi en erklæring om kirkens situasjon i vårt land.»

Denne tekst tolkes slik, at de tsjekkiske biskopene ikke tar avstand fra innholdet i Charta 77. Ved å erklære at ingen har rett til å uttale seg om kirkens situasjon i landet, vil de imøtegå de såkalte «Friedenspriester» som er tro mot

regjeringen, og som svar på Charta 77 har sagt at kirkens stilling er utmerket.

De slovakiske biskopene ble forelagt en uttalelse til undertegning under en nyttårmottagelse hos kultus-ministeren, og hadde ingen mulighet for å foreta endringer i teksten.

SPANIA GIR AVKALL PÅ PRIVILEGIER

Roma, 10. februar (KNA).

Det spanske kongepar besøkte paven 10. februar. I sin tale takket Paul VI kong Juan Carlos for at denne har gitt avkall på det gamle privilegium fra 1500-tallet, som ga kongen — og Franco — rett til å nominere biskoper før de ble utnevnt av paven. Kirken ønsker ingen privilegier, understreket paven, bare muligheter til å fremme menneskenes vel.

(Forts. neste side.)

Den nordiske valfart til Lourdes

2. til 9. september 1977

8 dagers flukt med fuld pension Kastrup/Lourdes, tur-renter. Pris på hotel dkr. 1 900,—
Særpris for syge og handicappede på «Accueil Notre-Dame» dkr. 1 300,—
Læger, sygeplejersker, samaritler medfølger.

Valfartspræst: Pater Niels KLÆR, S.J.

Program og tilmeldelser:
VALFARTSKOMITEEN, Barsehøj 25, DK-2900 HELLERUP

Følgende kunstbøker er kommet inn, engelsk tekst:

The World of the Aztecs, tekst W. H. Prescott
» » » » Babylon, tekst C. Seignobos
» » » » Etruscans, tekst A. Massa
» » » » Greeks, tekst V. Duruy
» » » » Legendary Greece, tekst V. Duruy
» » » » ancient Israel, tekst D. Melsheim
» » » » the Persians, tekst J. A. Gobineau
The Way of the Sacred, tekst Francis Huxley

Alle bøkene er rikt illustrert, farver og sort/hvitt, pris pr. bok: kr. 40,—
Masterpieces of Biblical Art, kr. 55,—

Kunstbøker på italiensk:

I Grandi Maestri Della Pittura Italiana Del Due e Trecento/
Del Quattrocento/Del Seicento/Del Settecento/Dell' Otto-
cento. Pris pr. bok: kr. 25,—.

Vi har nå et stort utvalg i madonnastatuer, kors, krusifikser, ikoner, i alle størrelser og prisklasser.

Onsdag før Skjærtorsdag stenges kl. 12.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S
Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48
Åpent kl. 9-16, lørdager kl. 9-13

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	} Oslo
Lunden kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Olavs kirke	} Arendal
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	} Bergen
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	} Tromsø
Marias Minde	
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	} Trondheim
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Hønefoss
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	} Lillestrøm
St. Mikals prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Tønsberg
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Tønsberg
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeths Hosp.	} Tønsberg
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs Kirke	
St. Olavs Prestegård	} Tønsberg
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:
Oslo 19 12 00 - Service 19 12 20

Nyheter

ARABISKE KVINNER OPPFORDRES TIL AKTIVT FRED SARBEIDE

Alle arabiske kvinner i Midt-Østen blir nå oppfordret til å arbeide aktivt for å få sine respektive regjeringer til å gå inn for varig fred mellom araberlandene og Israel. Appellen kommer fra verdens kvinnelige sionist-organisasjon, WIZO, og ble vedtatt under avslutningen av organisasjonens 17. verdenskongress.

CORVALAN BESØKER KARDINALEN AV MILANO

Milano, 2. mars (KNA). Den tidligere generalsekretær for Chiles kommunistiske parti Luis Corvalan, som for tiden er på besøk i Italia, ble tirsdag 1. mars mottatt av erkebiskopen av Milano, Kardinal Giovanni Colombo. Corvalan ble nylig utvekslet med den sovjetiske opposisjonelle Vladimir Bukovski, og fikk slå seg ned i Sovjet-unionen.

PAVENS PRIMAT ER DEN SISTE VANSKELIGHET

London, 20. februar (KNA). Den internasjonale teologerklæring om autoritet i kirken, som den anglikansk-katolske kommisjon nylig sendte ut, er blitt hilst velkommen av Generalsynoden i den anglikanske kirke. Med overveldende flertall anbefalte synoden erklæringen til videre diskusjon, især i mindre grupper i menighetene.

Erklæringen fastslo at begge kirker har vilje til å fordype videre den gjensidige forståelse. Erkebiskopen av Canterbury ble oppfordret til å søke etter veier som kunne virkeliggjøre interkommunion i begge kirker. Pavens primat volder også vanskeligheter. Anglikanerne ser mindre vanskelighet ved hans lederskap enn ved dogmet om ufeilbarlighet. Denne del av erklæringen ville bety en veldig revolusjon om den ble satt ut i livet. «Primatet, slik det her er beskrevet, er fullstendig uforenlig med pavens nåværende universelle jurisdiksjon. Dette ville bety en fullstendig nedbygning av kurien, og ingen flere encyklikaer som «Humanae vitae». Prof. Geoffrey Lampe fra Cambridge-Universitetet mente om denne delen av erklæringen, at det er for godt til å være sant.»

ANSGAR-VERK ER 10 ÅR

Ansgar-verk en hjelpeorganisasjon til beste for den katolske kirke i Danmark,

BERGEN

1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S
Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrsforretning
TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk
Tlf. 99 016 Bergen
Solheimgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

FORSIKRINGSAKTIESELSKAPET LIVSFORSIKRINGSELSKAPET
VESTA HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

FREDRIKSTAD

EDVARDESEN & NORHEIM A/S

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tlf. 13 056
FREDRIKSTAD

PORSGRUNN

PEDER A. NIKOLAYSEN

Byggmester

Bergsbygda p. E. 3920

TELEFON 11 690

OSCAR G. ANDERSEN

Begravelsesbyrå A.S.

Begravelser og Kremasjoner ordnes
VESTREGATEN 16 - TELEFON 50 582

BJØRN H. MOLAND

Kolonial

Storgaten 157
TELEFON 51 521

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

Sverige, Norge, Finland og Island, ble stiftet 3. februar 1967 av biskop Helmut Herman Wittler, Osnabrück. Bispedømmet Osnabrück alene har i denne perioden skaffet 2,2 millioner DM.

Biskop Gran har sendt Ansgar-verk
(Forts. neste side).

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

Nyheter

(Forts. fra forrige side.)

en lykkønskings-skrivelse i anledning jubileet, og understreker at man ikke bare har fått tyske «velgjørere», men også venner. De skandinaviske katolikker har ikke inntrykk av å være bare mottagende, men av at de tyske trosfellene gjerne vil lære av våre erfaringer.

TRADISJONALISTER OKKUPERER KIRKE I PARIS

Paris, 2. mars (KNA). Siden søndag 27. februar har en gruppe «tradisjonister» okkupert kirken St. Nicolas du Chardonnet i Paris, tross protester fra Kardinal Marty. Denne erklærer at okkupasjonen er forsvarlig hverken legalt eller moralsk. Ca. 100 personer har oppholdt seg i kirken siden søndag, og tre ganger om dagen feires messen etter gammel ritus. Tradisjonalistene krever at bispedømmet overlater dem en kirke, noe som bispedømmet har avslått, da tradisjonalistene etter kirkeretten ikke befinner seg i kommunion med biskopen. Da kirkens eiendommer i Frankrike flere ganger gjennom historien er blitt beslaglagt av staten, tilhører kirken St. Nicolas du Chardonnet byen Paris, og er blitt stilt til disposisjon for bispedømmet Paris. Marcel Lefebvre har erklært, at «han ikke vil blande seg i saken.»

HANS KÜNG VIL BIDRA TIL Å OPPKLARE OMSTRIDTE SPØRSMÅL

Stuttgart 24. januar (KNA).. Representanter for den tyske bispekonferansen og Hans Küng, professor i dogmatikk og økumenisk teologi i Tübingen hadde i januar en samtale om Küngs bok fra 1974 «Christ sein» (Å være kristen).

Samtalen dreiet seg mest om forskjellige omstridte utsagn om Jesu Kristi verk og person. Bispekonferansen holder visse tilføyelser til noen av Küngs kristologiske fremstillinger for tvingende nødvendig. Küng erklærte seg villig til «i rimelig grad å bidra til å oppklare de omdiskuterte spørsmål».

ERKEBISPEDØMMET WESTMINSTER HAR STOR GJELD

London, 27. februar (KNA). Erkebispedømmet Westminster har nå en

OSLO

Galligani

Med tre forretninger i sentrum.
Vika Terrassen — Stortingsgt. 22 — N. Slottsgt. 25

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Filser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A/S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN

Glads vei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

MALERMESTER
utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Georg og Otto Foerster

Tlf. 21 69 06

T. S. JACOBSEN
BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Stortings pl. 7 — Oslo 1

Telefon
(02) 33 36 24
33 55 25
Telegr.adr.:
Rustfriknut

SUNDE & LIE
RØRLEGGEBEDRIFT A/S

Ulvenveien 89 - Oslo 5 - Tlf. (02) 33 72 70/67 77 84

gjeld på ca. 50 millioner kroner, noe som kardinal Basil Hume betegner som den ytterste forsvarlige grense. I et brev til prestene forklarer han, at gjelden skriver seg fra et skolebygg-program gjennomført siden 1960, fra Eng-

lands dårlige økonomiske tilstand og de høye rentene. For å betale gjelden, ville et ekstra bidrag på n.kr. 80,— pr. katolikk være nødvendig. I England finnes ikke kirkeskatt.

FILM

Den «sterke» Ferdinand

Selv om den tyske filmen «Den sterke Ferdinand» er tatt av plakaten i Oslo, og kanskje også i andre byer, kan det være umaken verd å ofre noen ord på den, fordi den finner sin plass i rekken av ny tysk film. Denne er ikke lenger bare plump spekulasjon. En ny bølge samfunnskritisk film når oss nå. Rainer Werner Fassbinder's «Angsten eter sjelen» forteller en menneskelig historie med rase-motsetninger som bakgrunn. «Vi dør alle alene», laget over en roman av Hans Fallada, skildrer motstanden mot nazismen hjemme i Tyskland under verdenskrigen. De to filmene bygget over romaner av Heinrich Böll: «Katarina Blums tapte ære» og «En klovn's betraktninger» (St. Olav nr. 1, 1977) tar stilling til dagens virkelighet i Tyskland: sensasjonspressens behandling av mennesker, og forsøkene på å glemme skylden fra nazitiden.

Alexander Kluges «Den «sterke» Ferdinand» behandler likeledes tendenser i dagens Tyskland, tendenser som finnes over hele verden. Politimannen Ferdinand Rieche forlater politiet, for han finner at det ikke arbeider effektivt nok: det respekterer landets lover selv om det fører til at forbryterne unnslipper. Ferdi-

mand vil ha større sikkerhet enn som så. Han får stilling som leder for sikkerhetstjenesten i en bedrift, og gjør sitt personale om til en halv-militær enhet, som driver manøvre og foranstalter fingerte attentater og går til angrep på nabo-bedrifter i øvelses-øyemed. I sin lidenskap for «sikkerhet» kommer Ferdinand til å vende seg mot sine egne oppdragsgivere. Han forfølger sin sjef til Bruxelles, og er vitne til at denne inngår avtale om at bedriften skal inngå «fusjon» med konkurrerende bedrifter. Ferdinand mener at han har konstatert forræderi, og går til det skritt å kidnappe sin sjef.

Episoden fører til at Ferdinand får sparken. Han gir imidlertid ikke tapt. For å gjøre tydelig for all verden at sikkerheten er utilstrekkelig, skyter han en minister.

Budskapet er tydelig nok: blir man overdrevet opptatt av «sikkerhet», kommer man til å vende seg mot det man vil forsvare. Mennesket blir satt til side hvis det står i veien for

effektiv kontroll. Filmen blir en allegori: la ikke våre samfunn velge samme vei som den «sterke» Ferdinand.

Budskapet er som sagt tydelig nok, men dette er også filmens svakhet. Tilskueren forstår snart hvor det bærer hen, og Ferdinands robotaktige masethet blir trettende etter hvert. Dessverre blir filmen i lengden lett kjedsommelig, ikke minst fordi Heinz Schubert tydeligvis er blitt bedt om å spille Ferdinand slik at man ikke ser noen menneskelig dybde i ham. Hans forhold til piken i bedriftskantinen er tatt med bare for å vise at han er like effektivt upraktisk og innelåst i sine tankebaner utenfor arbeidstiden, Tilskueren skal ikke få noen medlidenhet med Ferdinand i hans mange nederlag. Fikk man sympati for ham, kunne man også få sympati for hans lidenskapelige ønske om «sikkerhet», og det var ikke meningen.

Arne Fjeld.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: f. Arne Fjeld (ansv.) og Marianne Gunnarsjaa

Faste medarbeidere: f. Kjell Arild Pollestad, Per Bang

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 70 pr. år.

Kr. 35 ½ år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 80.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro: 20 46 480